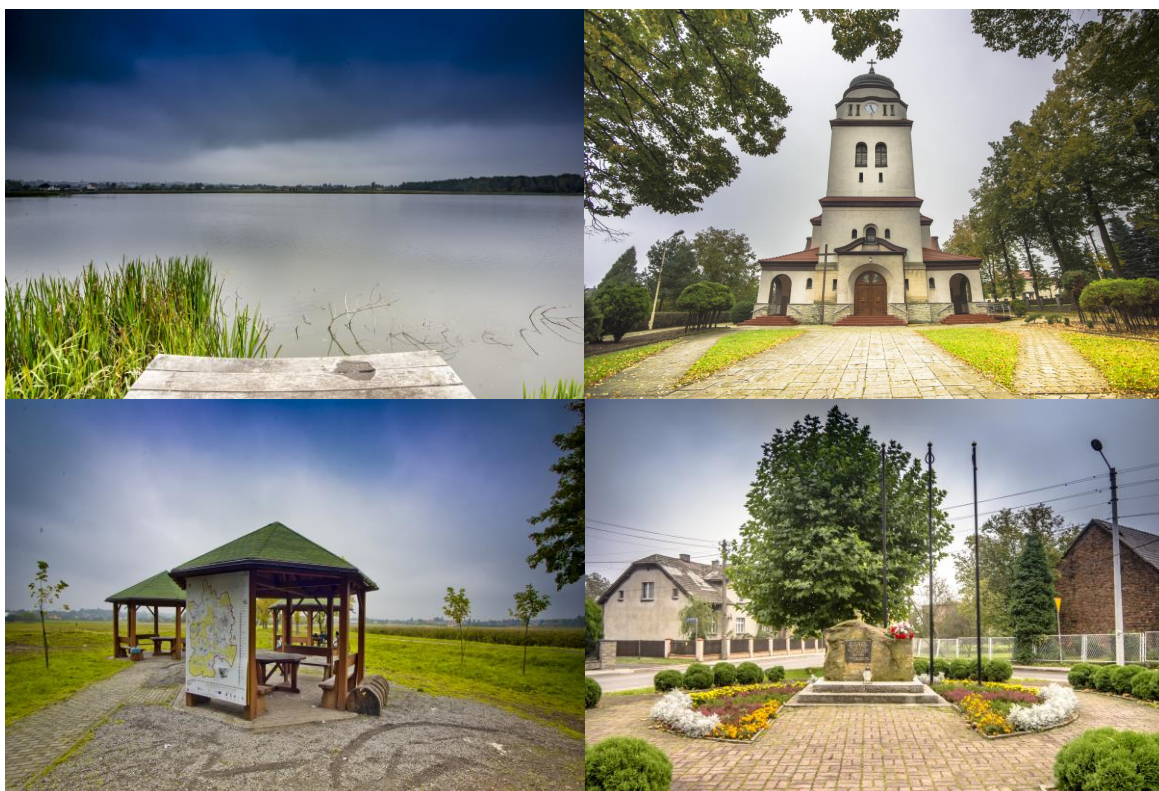

GMINA WYRY

www.wyry.pl

Plan Odnowy Miejscowości **WYRY**

2016 – 2022

Spis treści

I.	WSTĘP	4
II.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI WIRY	5
1.	Położenie administracyjne miejscowości Wiry	5
2.	Rys historyczny Wyr	5
3.	Powierzchnia	6
4.	Zagospodarowanie przestrzenne miejscowości	6
5.	Określenie przestrzennej struktury miejscowości	8
6.	Ludność	8
7.	Rynek pracy	8
III.	ZASOBY PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE WYR	9
1.	Wody	9
2.	Flora i fauna	10
3.	Zabytki, obiekty historyczne i miejsca pamięci	10
IV.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA NA TERENIE WYR	12
I.	Oświata i wychowanie	12
2.	Kultura	13
3.	Bezpieczeństwo publiczne	15
4.	Sport	15
5.	Służba zdrowia i pomoc społeczna	16
V.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	19
1.	Sieć wodociągowa	19
2.	Gospodarka ściekowa i oczyszczalnia ścieków	19
3.	Elektroenergetyka	19
4.	Zaopatrzenie w gaz	19
5.	Sieć drogowa i komunikacja	19
6.	Zaopatrzenie w ciepło	20
7.	Telekomunikacja	21
8.	Gospodarka odpadami	21
VI.	OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON – ANALIZA SWOT	22
VII.	PROGRAM ROZWOJU WSI – plan działań	23
VIII.	SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU	31
IX.	PODSUMOWANIE	31

I. WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości jest nowoczesnym narzędziem zarządzania. Służy realizacji polityki programowania rozwoju lokalnego. Obejmuje on analizę sytuacji obecnej, wyznacza wizję rozwoju samorządu, opis planowanych zadań inwestycyjnych. Plan Odnowy Miejscowości zawiera działania długofalowe, określone w horyzoncie czasowym na lata 2016 – 2022. Określa generalny kierunek rozwoju oraz przedstawia metody i narzędzia jego wdrażania. Ponadto umożliwia planowe realizowanie działań ukierunkowanych na tworzenie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju wsi i życia mieszkańców.

Zakres niniejszego opracowania obejmuje:

- charakterystykę miejscowości Wyry,
- zasoby miejscowości Wyry,
- ocenę mocnych i słabych stron – analizę SWOT,
- program rozwoju wsi – plan działań.

Plan Odnowy Miejscowości Wyry zostaje przyjęty na 7 lat i obowiązuje w latach 2016 – 2022.

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości nie jest dokumentem zamkniętym. Na każdym etapie jego wdrażania wraz z zmieniającymi się okolicznościami i wymaganiami będzie możliwość jego uzupełniania, poprawiania i udoskonalania.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI WYRY

1. Położenie administracyjne miejscowości Wyry

Kraj – Polska

Województwo – śląskie

Powiat – mikołowski

Gmina – Wyry

Miejscowość – Wyry (usytuowana w północnej części Gminy Wyry)

2. Rys historyczny Wyr

Nazwa miejscowości pochodzi od słowa *wiry*, co pierwotnie oznaczało źródło.

Pierwsza wzmianka o Wyrach pochodzi z 1287r., kiedy to najprawdopodobniej miejscowość była już osadzona. Wzmianka ta pojawiła się w dokumencie dotyczącym wyposażenia kościoła parafialnego w Mikołowie. Z tego pierwszego pisemnego zapisu wynika, że w tym czasie wieś miała wolnego i dziedzicznego sołtysa tzw. zasadzce, który na zlecenie Pana ziemi – księcia Raciborsko-Opolskiego podjął się założenia wsi na uzgodnionych warunkach.

Sołectwo wolne w Wyrach, w charakterze pierwotnym zachowało się przez przeszło 500 lat – od chwili założenia nowej wsi Wyry z końcem XIII w., aż do roku 1728, kiedy kupił je „Pan na Pszczynie”, a następnie wydzierzawił jako folwark. Na obszarze folwarku wyrskiego założono: potasownię, gorzelnię, cegielnię oraz zbudowano dworek. Każdorazowo dzierżawca sołectwa wyrskiego był równocześnie urzędnikiem gospodarczym panów na Pszczynie czyli „amtmanem”. W 1946r. folwark został rozparcelowany na mocy ustawy o reformie rolnej, w części przejęty przez PGR.

Początki górnictwa w Wyrach datuje się na 1770r. kiedy to uruchomiono kopalnię węgla „Szczęście Henryka”. Węgiel wydobywano w Wyrach do lat 60-tych XXw. W 1928r. na miejscu dawnej sortowni węgla uruchomiono zakład chemiczny produkujący amoniak, tlen i wodór. Zakład przekształcono i od 1951r. produkuje on aparaturę dla przemysłu chemicznego.

Pierwsza szkoła powstała w Wyrach w 1823r., natomiast w 1870r. uruchomiono przez teren Wyr linię kolejową Tychy - Jaśkowice.

W czasie plebiscytu w 1921r. za Polską opowiedziało się 1038 osób, natomiast za Niemcami 123 osoby. W pierwszych dniach września 1939r. w Wyrach i Gostyni toczyły się zacięte walki pomiędzy Niemcami i wojskiem polskim.

Wyry były zawsze samodzielną gminą, jednakże w 1975r. zostały włączone do miasta Tychy, a swoją suwerenność odzyskały w 1991r.

3. Powierzchnia

Powierzchnia miejscowości Wyry wynosi ok. 18,11 km² (wraz z lasami), co stanowi 52,42% całej powierzchni Gminy Wyry oraz 7,82% powierzchni powiatu mikołowskiego. Gęstość zaludnienia wynosi średnio 213 osób/km².

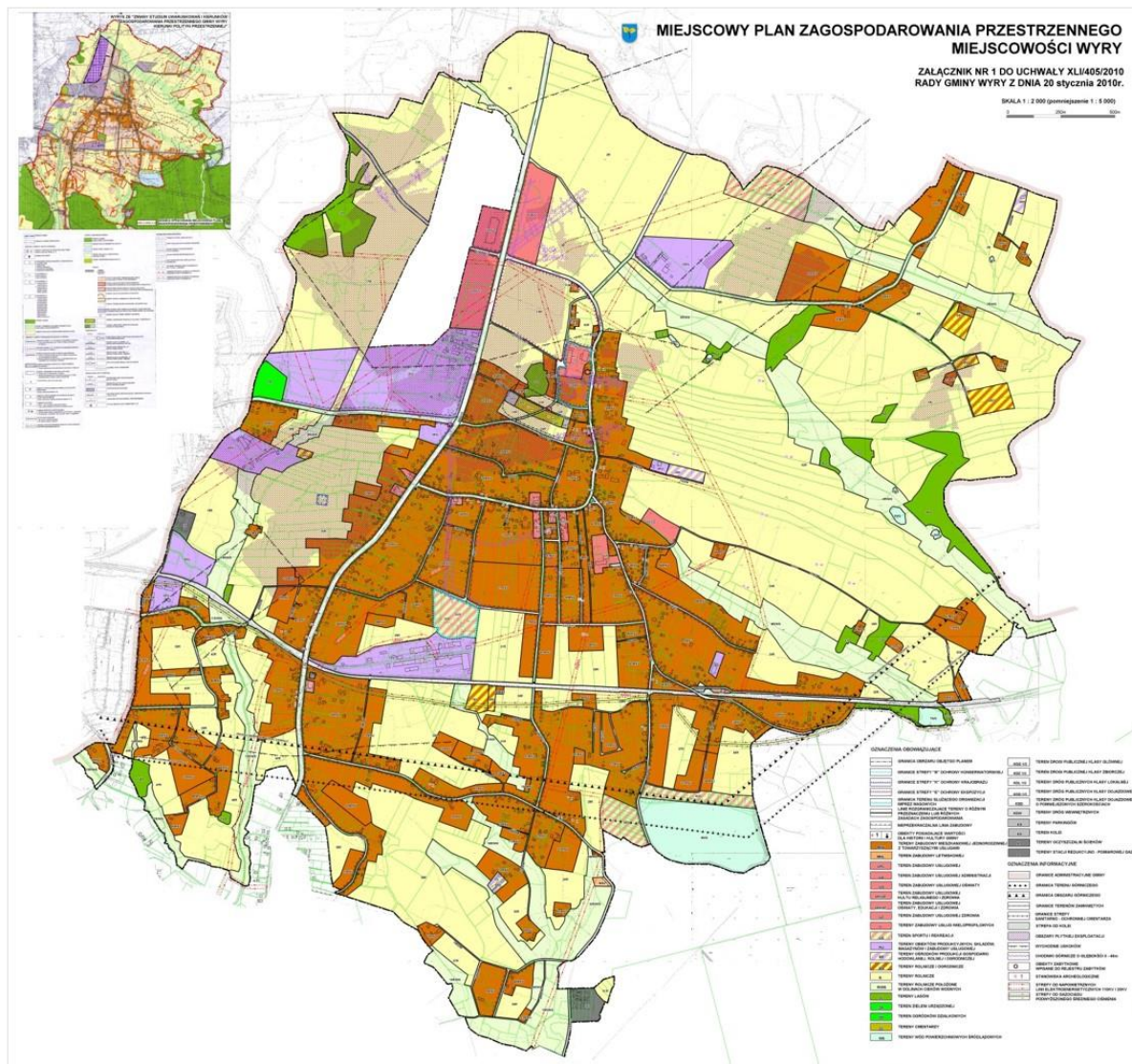
4. Zagospodarowanie przestrzenne miejscowości

Na strukturę przestrzenną miejscowości składają się obszary zabudowane i niezabudowane.

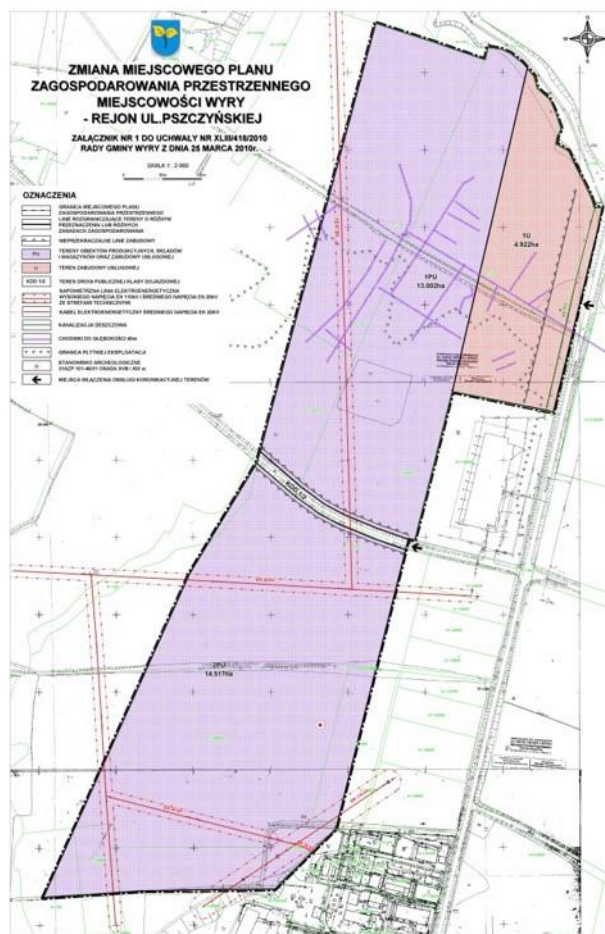
Na terenie gminy Wyry znacznie ograniczono powstawanie rozproszonej zabudowy, m.in. poprzez uchwalone studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wyry oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obecnie obowiązujące dokumenty na terenie miejscowości Wyry to:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wyry przyjęte Uchwałą Rady Gminy Wyry nr XII/83/2003 z dnia 26 listopada 2003r. zmienione Uchwałą Rady Gminy nr XXI/157/2008 z dnia 16 kwietnia 2008r. oraz zmienione Uchwałą Rady Gminy XXXVII/346/2009 z dnia 1 października 2009r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Wyry przyjęty Uchwałą Rady Gminy Wyry nr XLI/405/2010 z dnia 20 stycznia 2010r. - **obowiązuje od 12 kwietnia 2010r.**

Plan Odnowy Miejscowości Wyry 2016 -2022

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Wyry w rejonie ul. Pszczyńskiej przyjęty Uchwałą Rady Gminy Wyry Nr XLIII/418/2010 z dnia 25 marca 2010r. - **obowiązuje od 14 czerwca 2010r.**

5. Określenie przestrzennej struktury miejscowości

Załączkiem centrum w miejscowości Wyry są usługi zlokalizowane na ul. Dąbrowszczaków. Tworzą go: Pawilon Handlowy (Biblioteka Publiczna, poczta, bank wraz z dostępem do bankomatu), Ośrodek Pomocy Społecznej, ośrodek zdrowia, apteka, kościół oraz wiele prywatnych sklepów.

Na terenie miejscowości prężnie rozwija się budownictwo mieszkaniowe, czego przykładem są m.in. ulice Spokojna, Wrzosowa, Rubinowa.

6. Ludność

Według danych ewidencji Urzędu Gminy, gminę Wyry na dzień 31 października 2015r. zamieszkiwało 7 629 osób, z tego 3 875 w Wyrach, co stanowi 50,80% ogółu mieszkańców gminy.

7. Rynek pracy

W gminie Wyry na dzień 31.10.2015r. pozostawało bez pracy 157 mieszkańców (w tym 91 kobiet). Stopa bezrobocia dla powiatu wynosiła 5,7% i była niższa od średniej dla województwa (8,2%).

Ewidencję osób bezrobotnych prowadzi Powiatowy Urząd Pracy w Mikołowie jedynie dla całej gminy Wyry w związku z tym brak jest danych o liczbie osób bezrobotnych w poszczególnych miejscowościach, w tym w miejscowości Wyry.

III. ZASOBY PRZYRODNICZO – KRAJOBRAZOWE WYR

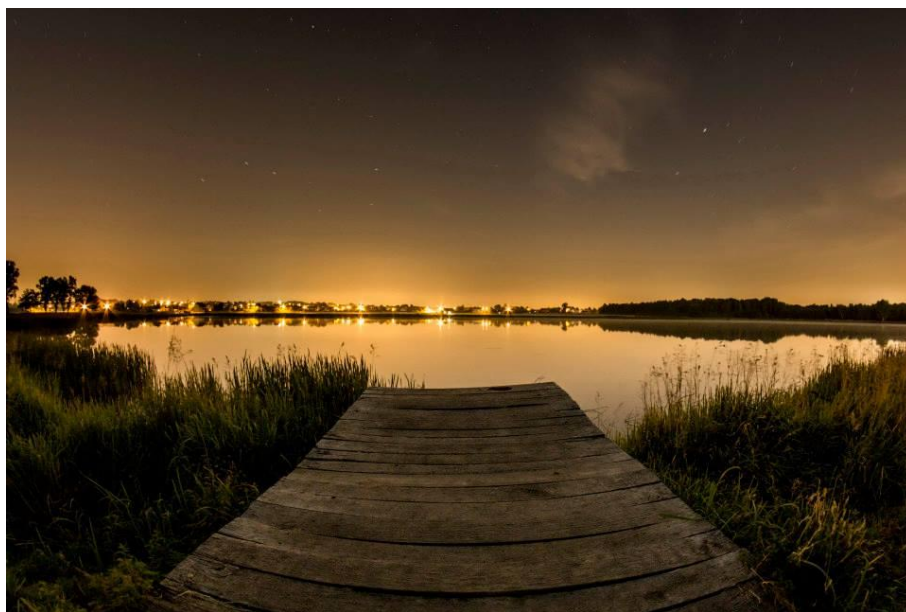
1. Wody

Północne krańce gminy sięgają po dział wodny między Odrą a Wisłą, co oznacza, że cały jej obszar leży w obrębie dorzecza Wisły. Bliskość działu wodnego sprawia, że północna część Wyr to strefa wielu źródeł. Te pojedyncze podziemne wypływy łączą się w stoku, tworząc gęstą sieć potoków i strumyków. Wszystkie tutejsze potoki są lewobrzeźnymi dopływami rzeki Gostynki, która stanowi południową granicę gminy. Jeden z większych potoków, płynący zachodnim skrajem Wyr, miał w przeszłości trzy zapory piętrzące wodę do napędu kół młyńskich. Liczne na tym terenie potoki posiadały dawniej całe systemy kaskad piętrzących wodę. Tworzyły one szeregi stawów paciorkowych. Do dziś pozostało tylko kilka starych zbiorników służących hodowli ryb. Największym z nich jest Staw Wicie.

W miejscach, w których niegdyś były stawy zachowały się groble, trzcinowiska i oczka wodne.

Staw Wicie, fot. M. Wybrańczyk

Staw Wicie nocą, fot. M. Korzewski

2. Flora i fauna

Wiry charakteryzuje mozaika zbiorowisk roślinnych. Napotkamy tu wiele pól uprawnych, różnorodnych łąk. Część powierzchni Wyr zajmują lasy, które w większości pozostają w administracji Lasów Państwowych – Nadleśnictwa Kobiór. Do gatunków najczęściej spotykanych zwierząt występujących w lasach, a także na polach i łąkach można zaliczyć m.in.: bażanty, kuropatwy, kruki, sowy, kuny leśne, łasice, wiewiórki, jeże, jelenie, sarny, lisy, dziki, zające.

3. Zabytki, obiekty historyczne i miejsca pamięci

Przy ul. Dąbrowszczaków za murowanym ogrodzeniem znajduje się dwór zbudowany w końcu XVIIIw. Przebudowany pod koniec XIXw. W kompleksie zabudowań są także budynki gospodarcze z tego samego okresu: obszerna stodoła, stajnia i obora. W sąsiedztwie zabudowań rośnie zabytkowa lipa o walorach pomnika przyrody, jest także corocznie zajmowane gniazdo bocianie. Za dworem można zobaczyć kamieniołom piaskowców.

U zbiegu ul. Dąbrowszczaków z ul. Puszkina jest Plac 700 – lecia, na nim głaz z tablicą poświęconą poległym w latach 1919 – 1945.

Przy ul. Dąbrowszczaków znajduje się kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa, wzorowany na stylu rokokowym. Opodal kościoła, przy ul. Słonecznej zlokalizowany jest cmentarz. Oprócz grobów kilku pokoleń mieszkańców, jest tu zbiorowa mogiła, w której spoczywa 82 żołnierzy polskich poległych w 1939r.

Cmentarz przy ul. Słonecznej

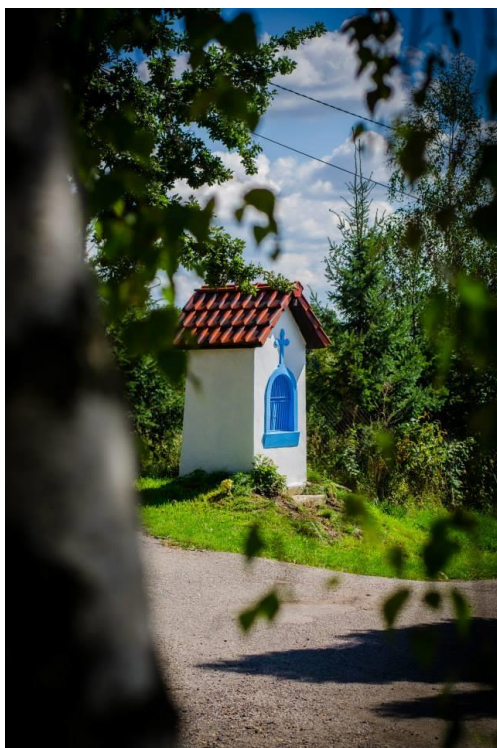

Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa

Przy skrzyżowaniu ul. Pszczyńskiej z ul. Łaziską znajduje się cenny kamieniołom piaskowców karbońskich. Na południe od ul. Łaziskiej, a na zachód od ul. Pszczyńskiej jest bunkier linii umocnień Obszaru Warownego „Śląsk” (z 1939r.).

Na terenie Wyr zlokalizowanych jest wiele starych siedlisk z zabudowaniami gospodarczymi pochodzącymi z XIX w.

Wzdłuż ulic na terenie całej miejscowości można spotkać wiele zabytkowych kapliczek i krzyży przydrożnych (z lat 1840 – 1882).

Kapliczka przy cmentarzu, fot. K. Dziekan

IV. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA NA TERENIE WYR

1. Oświata i wychowanie

Na bazę edukacyjną miejscowości Wyry składają się następujące placówki:

➤ Gminne Przedszkole

Gminne Przedszkole mieści się w dwóch budynkach. Dwie grupy dzieci nadal uczęszczają do przedszkola w budynku przy ul. Dąbrowszczaków 107. Natomiast od września 2014 r. pięć grup dzieci uczęszcza do nowego przedszkola przy ul. Puszkina 10a.

Budynek nowego przedszkola wykonany został jako dwukondygnacyjny, niepodpiwniczony i funkcjonalnie związany z budynkiem Zespołu Szkół, w którym przygotowywane są posiłki dla wychowanków przedszkola.

Budynek, dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, dysponuje 5 przestronnymi salami do prowadzenia zajęć, w pełni wyposażony w sprzęt, urządzenia i meble niezbędne dla prawidłowego funkcjonowanie placówki. Teren przyległy do budynku został zagospodarowany na jego potrzeby, w tym celu został urządzony ogród i plac zabaw dla dzieci, przebudowie uległa istniejąca droga dojazdowa, wykonano podjazd dla wózków inwalidzkich oraz platformę dźwigową przy budynku szkoły dla transportu przygotowanych posiłków z szkolnej kuchni do przedszkola.

Budynek Gminnego Przedszkola przy ul. Puszkina 10a

➤ *Zespół Szkół*

Budynek Zespołu Szkół w Wyrach istnieje od 1962r. W roku szkolnym 2003/2004 Szkoła Podstawowa i Gimnazjum zostały połączone w Zespół Szkół.

W latach 2009-2011 Gmina Wyry realizowała inwestycję pn.: „Przebudowa i rozbudowa obiektu Zespołu Szkół w Wyrach przy ul. Puszkina”. Inwestycja obejmowała swoim zakresem następujące roboty: przebudowę istniejącego budynku szkoły wraz z wymianą instalacji elektrycznej, gazowej, wodno-kanalizacyjnej, C.O., wyburzenie istniejącego łącznika pomiędzy budynkiem szkoły, a salą gimnastyczną, budowę nowego III kondygnacyjnego łącznika wraz z instalacjami oraz dźwigiem osobowym, przebudowę istniejącej sali gimnastycznej, modernizację kotłowni w budynku szkoły, rozbudowę i wyposażenie kuchni, termomodernizację budynku wraz z pomalowaniem elewacji, wyposażenie sal lekcyjnych.

Zespół Szkół w Wyrach także może poszczycić się osiągnięciami w konkursach szkolnych, powiatowych, oraz w wielu konkursach powyżej powiatu. Szkoła jest wyposażona m.in. w nowoczesną pracownię komputerową, tablice interaktywne, ciekawe pomoce dydaktyczne

Budynek Zespołu Szkół

2. *Kultura*

➤ *Dom Kultury*

Na terenie Gminy Wyry funkcjonuje jeden Dom Kultury, położony w Gostyni przy ul. Pszczyńskiej.

Dom Kultury w Gostyni jest głównym ośrodkiem kulturalnym Gminy Wyry skupiającym społeczeństwo w różnym wieku, o różnym poziomie zdolności i zainteresowań. Zakładając aktywizację kulturalną społeczeństwa Dom Kultury prowadzi zespoły artystyczne: Chór Mieszany „Zorza”, zespół folklorystyczny „Gostynianie”, zespół estradowy „Akord”, zespół taneczny „Schoco dance” oraz szereg sekcji i kół zainteresowań, w tym Klub Kobiet Aktywnych, plastyka, rytmika, taniec towarzyski, taniec nowoczesny,

robotyka, pracownia kroju i szycia, zumba, pilates oraz kursy i szkolenia na odległość, językowe i komputerowe.

W Domu Kultury w Gostyni organizowane są różnego typu imprezy, festyny, konkursy plastyczne i literackie, plenery malarskie, wystawy, koncerty, przedstawienia. Nie tylko dla młodszych mieszkańców gminy, ale także dla dorosłych i osób starszych.

Do wydarzeń organizowanych przez Dom Kultury należą między innymi:

- ✓ Wojewódzki Złot Orkiestr Dętych,
- ✓ Regionalny Festiwal Ekologiczny,
- ✓ Wojewódzkie Konfrontacje Gostyńskie Teatralki,
- ✓ Festyn Dożynkowy,
- ✓ Festyn Gminny,
- ✓ Konkursy fotograficzne,
- ✓ Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- ✓ Jarmark Adventowy,
- ✓ Klub Lato,
- ✓ Klub Zima.

W Domu Kultury organizowane są również liczne zajęcia mające wpływ na rozwój kulturalny i styl życia mieszkańców, tj. m.in.: gimnastyka, nauka gry na instrumentach, wyjazdy i wycieczki, spotkania seniorów, spotkania działaczy i administratorów kultury oraz imprezy i zabawy okolicznościowe. Ponadto Dom Kultury posiada pod wynajem sale na szkolenia, wesela i imprezy okolicznościowe.

Wielu mieszkańców Wyrzy chętnie uczęszcza na zajęcia do Domu Kultury w Gostyni.

Budynek Domu Kultury w Gostyni

➤ *Biblioteka Publiczna*

Gminna Biblioteka Publiczna w Wyrach została, utworzona w roku 1949. Obecnie w gminie Wyry znajdują się dwie biblioteki. Główna siedziba znajduje się w Wyrach przy ul. Dąbrowszczaków 58, natomiast filia w Gostyni przy ul. Pszczyńskiej 372.

Obie biblioteki skierowane są dla wszystkich mieszkańców gminy, zarówno tych najmłodszych, jak i uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich, studentów, osób pracujących, bezrobotnych oraz rencistów i emerytów. Każdy znajdzie tu książkę dla siebie. Czytelnik może jednorazowo wypożyczyć pięć książek, które wypożycza na okres jednego miesiąca. Bibliotekę mogą odwiedzać całe rodziny, dzieci z rodzicami i dziadkami, co jest częstym i bardzo miłym widokiem. W Bibliotekach można skorzystać z księgozbioru dla dzieci i dorosłych, księgozbioru podręcznego, przeznaczonego do korzystania na miejscu, czytelnicy czasopism oraz stanowisk komputerowych, które wyposażone są w łącza internetowe oraz drukarki. Oprócz wypożyczenia książek biblioteka oferuje usługi ksero oraz wykonywanie wydruków, które są odpłatne.

Biblioteki współpracują również z przedszkolami i szkołami. Organizują dla dzieci lekcje biblioteczne, które często są pierwszym spotkaniem z tą instytucją, a zarazem zachętą do skorzystania z zasobów. Organizowane są konkursy dla dzieci i młodzieży, różnego rodzaju pokazy, przedstawienia, przez co jest wspomagana akcja „Cała Polska Czyta Dzieciom”. Młodzież i dzieci mogą interesująco spędzać czas wakacji oraz ferii zimowych. Ponieważ biblioteki nie są przystosowane dla osób niepełnosprawnych, bibliotekarze prowadzą akcję „Książka na telefon”. Z tego udogodnienia mogą korzystać wszystkie osoby chore, starsze i niepełnosprawne.

3. Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie gminy działają 2 ochotnicze straże pożarne. Jedna w Wyrach i jedna w Gostyni. Co roku strażacy ochotnicy biorą udział w kilkudziesięciu działaniach o charakterze ratowniczo – gaśniczym (gaszenie pożarów, akcje przeciwpowodziowe, usuwanie skutków wichury, zabezpieczenie imprez.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Wyry, a więc i również miejscowości Wyry czuwa dwóch dzielnicowych oraz jeden strażnik miejski, na podstawie Porozumienia nr 1/2008 z 09.05.2008 r. pomiędzy Gminą Wyry, a Gminą Łaziska Górne o utworzeniu wspólnej Straży Miejskiej.

4. Sport

Na terenie gminy Wyry od 1930 roku działa Klub Sportowy „Fortuna Wyry”, który prowadzi sekcje hokeja na lodzie oraz siatkówki, odnoszące spore sukcesy w rozgrywkach ogólnokrajowych. Obecnie działa w nim sekcja piłki nożnej.

W Wyrach znajduje się obiekt sportowo – rekreacyjny im. Braci Góralczyków, zlokalizowany przy ul. Markiela. Kompleks składa się z pełnowymiarowego boiska do gry w piłkę nożną, zaplecza, miejsca do organizowania imprez plenerowych. Boisko zostało wyremontowane w 2010r. Inwestycja zrealizowana została w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013 (Działanie 9.3 „Lokalna infrastruktura sportowa”). Inwestycja obejmowała wykonanie: boiska z nawierzchni trawiastej o wymiarach 104x68m (wraz z strefą ochronną dookoła boiska), drenażu płyty głównej, piłkochwytyw – o wysokości 4 m, dostawę i montaż bramek do piłki nożnej oraz kabin dla zawodników.

Na terenie obiektu znajdują się także dwa mniejsze boiska (treningowe).

Pozostała część obiektu jest zaniedbana, posiada jednak duży potencjał dla rozwoju różnego rodzaju form sportu i rekreacji.

Mecz piłki nożnej na Obiekcie sportowo – rekreacyjnym im. Braci Góralczyków

Gmina Wyry wspólnie wraz z Radą Sportu, powołaną przez Wójta Zarządzeniem nr 9/2011 w dniu 21 stycznia 2011r., organizuje różnorodne wydarzenia związane ze sportem, mające na celu przede wszystkim zachęcenie mieszkańców gminy do spędzania wolnego czasu w sposób aktywny. W zawodach bierze udział bardzo dużo mieszkańców Wyr.

Są to m.in.:

- ✓ Rodzinny Rajd Rowerowy
- ✓ Gminny Turniej Tenisa Stołowego
- ✓ Mistrzostwa Gminy w Narciarstwie Alpejskim
- ✓ Turniej Piłki Nożnej „Dzikich Drużyn”
- ✓ Turniej Piłki Siatkowej Plażowej
- ✓ Gminny Marsz Nordic Walking
- ✓ Gminny Rajd Górski.

5. Służba zdrowia i pomoc społeczna

Na terenie Wyr działa jeden Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Wyrmed” oraz apteka. Uchwałą nr XVIII/124/2000 Rada Gminy Wyry postanowiła wybrać formę organizacyjną prowadzenia Podstawowej Opieki Zdrowotnej na terenie Gminy Wyry od 1 stycznia 2001 roku, w postaci indywidualnych lub grupowych praktyk lekarskich jako niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, zapewniających mieszkańcom podstawową opiekę zdrowotną zarówno w miejscowości Wyry jak i Gostyń.

Służba zdrowia jest niepubliczna, natomiast infrastruktura należy do gminy. W grudniu 2008r. oddano do użytku nowy budynek przychodni zdrowia w Wyrach przy ul. Tysiąclecia.

Budynek ośrodka zdrowia

➤ *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej*

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej znajduje się w Wyrach przy ul. Dąbrowszczaków 107, niedaleko Urzędu Gminy Wry, poczty, kościoła, przychodni zdrowia, parkingu, banku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej został powołany uchwałą Rady Gminy w listopadzie 1991 roku. Działalność rozpoczął od stycznia 1992r. Ośrodek jest jednostką budżetową gminy Wry. Ośrodek swym działaniem obejmuje gminę Wry, składającą się z miejscowości Wry i Gostyń. Działanie Ośrodka opiera się głównie na Ustawie o pomocy społecznej, Ustawie o świadczeniach rodzinnych, Ustawie o pieczy zastępczej.

Budynek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

➤ *Gminna Świetlica Środowiskowa w Wyrach*

Gminna Świetlica Środowiskowa w Wyrach jest położona przy ul. Ks. Bojdoła 3a (budynek za probostwem Parafii NSPJ). Lokal o powierzchni 80 m² usytuowany jest w centrum Wyr. W okolicy budynku znajduje się plac zabaw, kościół, przychodnia zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, parking, poczta, bank. Budynek posiada stały dostęp do internetu.

Gminna Świetlica Środowiskowa w Wyrach jest Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą Wsparcia Dziennego, funkcjonującą jako pion Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrach. Świetlica realizuje postanowienia ustawy o pomocy społecznej w celu wsparcia funkcji opiekuńczych rodziny. Świetlica jest przeznaczona dla dzieci od 6 do 12 lat uczęszczających do szkoły podstawowej i zamieszkałych na terenie gminy Wry. Świetlica jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 14.00 do 18.00, natomiast w dni wolne od nauki od 10.00 do 14.00. Uczęszcza do niej 18 dzieci.

Opiekunowie w świetlicy dbają by dzieci miały dobrze zorganizowany czas wolny. Dzieci korzystają z udostępnionych dla nich różnego rodzaju gier, zabaw, oglądają filmy, bajki. Często wychodzą także na spacerzy bądź uczestniczą w zorganizowanych wycieczkach. Kiedy trzeba odrobić pracę domową także mogą skorzystać z pomocy w nauce, opiekunowie również starają się rozwijać zainteresowania wśród młodzieży. Z tego powodu są organizowane zajęcia plastyczne i muzyczne. Dla uczniów jest przygotowany zawsze posiłek (podwieczorek).

V. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

1. Sieć wodociągowa

Do sieci wodociągowej podłączonych jest większość mieszkańców miejscowości. Gmina jest zaopatrywana w wodę przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Tychach. Na terenach nie objętych zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę mieszkańcy zaopatrują się z własnych ujęć – przydomowych studni.

Sieć wodociągowa w Wyrach oparta jest na istniejącym układzie wodociągowym w skład którego wchodzi magistrała wodociągowa GOCZA $\varnothing$ 1200 i wodociąg rozdzielczy $\varnothing$ 300. Dodatkowo przez teren miejscowości Wyry w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej przebiega wodociąg wody przemysłowej $\varnothing$ 600.

2. Gospodarka ściekowa i oczyszczalnia ścieków

Budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wyry rozpoczęto w 1996r., a jej rozbudowa trwa do nadal. Obecnie skanalizowanych jest ponad 90% Wyr. Sieć kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wyry jest siecią grawitacyjno-ciśnieniową. Na dzień 31.10.2015r. długość istniejącej sieci na tym terenie wynosiła 41,3 km.

Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest przy ul. Wagonowej 35 w Wyrach, eksploatuje ją Zakład Gospodarki Komunalnej w Wyrach. Oczyszczalnia ścieków pracuje od 1998r. W latach 2006 - 2008 została ona rozbudowana i zmodernizowana, co miało na celu poprawę jakości oczyszczanych ścieków, dostosowanie do obowiązujących przepisów w zakresie ochrony środowiska oraz przygotowanie jej do przyjęcia stale wzrastającej ilości ścieków.

Instalacja jest oczyszczalnią mechaniczno - biologiczną. Przepustowość zmodernizowanego obiektu wynosi 1 000m³/dobę.

3. Elektroenergetyka

Obsługa energetyczna miejscowości prowadzona jest przez przedsiębiorstwa o charakterze komercyjnym. Zasilanie w energię elektryczną jest w pełni zabezpieczone poprzez sieci: WN – 110 KV, SN – 20KV, nN oraz kilkanaście stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie gminy. W razie potrzeb rozbudowywana jest sieć nN dla nowo budowanych obiektów.

4. Zaopatrzenie w gaz

Miejscowość Wyry posiada korzystne warunki do zaopatrzenia mieszkańców w gaz z uwagi na obecność źródła gazu jakim są gazociąg wysokoprężny, gazociągi średnioprężne i niskoprężne oraz stacje redukcyjno – pomiarowe. Gaz wykorzystywany jest przez mieszkańców do przygotowywania posiłków i celów grzewczych, a także do uzyskania ciepłej wody użytkowej.

5. Sieć drogowa i komunikacja

Sieć drogowa na terenie gminy Wyry administrowana jest przez trzy zarządy: Zarząd Dróg Wojewódzkich, Powiatowy Zarząd Dróg oraz gminę Wyry. Przez miejscowość Wyry przebiegają: droga wojewódzka, drogi powiatowe i gminne.

Uwarunkowania komunikacyjne gminy wyróżniają się rozbudowanym systemem drogowym. Układ dróg umożliwi dogodne połączenie wewnętrzne i zewnętrzne.

Główną oś komunikacyjną miejscowości Wyry stanowi droga wojewódzka nr 928 relacji Mikołów - Kobiór (przez teren gminy Wyry przebiega ok. 7 km drogi). Droga ta pełni rolę korytarza transportowego o znaczeniu regionalnym, łącząc drogi krajowe nr 44 i 1.

Przez obszar miejscowości Wyry przebiega 5 dróg powiatowych (Dąbrowszczaków, Łaziska, Puszkina, Magazynowa, Zbożowa) administrowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych. Drogi powiatowe stanowią ważny łącznik pomiędzy poszczególnymi gminami, ale również mają istotne znaczenie przy obsłudze terenów zlokalizowanych w granicach gminy.

Drogi gminne zostały wymienione w kilku Uchwałach Rady Gminy Wyry w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych.

Komunikację autobusową na terenie całej gminy zapewnia Miejski Zarząd Komunikacji z siedzibą w Tychach. Przez miejscowość Wyry przebiegają 3 linie autobusowe (nr 294, 157 i 69) łączące Wyry z Gostynią, Mikołowem, Łaziskami Górnymi, Kobiórem, Tychami, Orzeszem i Żorami.

Na terenie Wyr znajduje się ok. 5 km infrastruktury kolejowej. Do 2001 roku przebiegała tu linia kolejowa nr 169 łącząca Tychy z Orzeszem-Jaśkowice. Obecnie odbywa się tu przede wszystkim ruch towarowy.

Na terenie gminy pociągi się nie zatrzymują. Dawny budynek stacyjny został sprzedany przez Polskie Koleje Państwowe osobom prywatnym.

6. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie miejscowości Wyry (oraz na terenie całej gminy) nie funkcjonuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Zaspokajanie potrzeb cieplnych odbywa się obecnie w oparciu o:

- lokalne kotłownie opalane węglem, gazem ziemnym, olejem opalowym, zasilające wielorodzinne budynki mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej i produkcyjne,
- indywidualne źródła w domach mieszkalnych jedno - i wielorodzinnych oraz obiektach usługowych, na gaz ziemny, paliwa stałe – głównie węgiel oraz drewno i jego odpady, dostarczające energię cieplną na potrzeby centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody,
- w szcążkowej formie występują też elektryczne urządzenia grzewcze.

Obecne wymogi ochrony powietrza atmosferycznego wymuszają potrzebę podjęcia inicjatyw związanych ze zmianą obecnego rodzaju paliw używanych do celów grzewczych, szczególnie węgla i koksu, w kierunku szerszego wykorzystania paliw uznawanych za ekologiczne.

7. Telekomunikacja

Gmina Wyry, a więc również i miejscowość Wyry obsługiwana jest przez sieci telekomunikacyjne, głównie Orange, Netia. Ponadto cały obszar w pełni pokrywają swym zasięgiem operatorzy telefonii komórkowej: Plus, T - Mobile, Orange oraz Play.

Na części terenu miejscowości Wyry została ułożona (przez firmę komercyjną) kanalizacja teletechniczna, wyposażona w światłowód. Podstawą funkcjonowania tej sieci jest tzw. szkielet światłowodowy. Sieć gwarantuje możliwość dostępu do szerokopasmowego Internetu, telewizji i telefonu.

W 2014r. zakończono realizację projektu współfinansowanego przez Unię Europejską pn. „SilesiaNet – budowa społeczeństwa informacyjnego w subregionie centralnym województwa śląskiego: powiat mikołowski oraz gminy powiatu mikołowskiego”, mającego na celu budowę sieci światłowodowej na terenie naszego powiatu o długości ponad 41 km, w tym na terenie gminy Wyry 9,2 km. Do sieci podłączonych zostało 7 jednostek publicznych z terenu gminy (4 jednostki z Wyr: Zespół Szkół, GOPS, Biblioteka Publiczna, Urząd Gminy Wyry). Na dzień dzisiejszy nie przewiduje się połączeń indywidualnych do sieci SilesiaNet.

8. Gospodarka odpadami

Od 1 stycznia 2012r. rozpoczęto w całym kraju wdrażanie nowego systemu gospodarki odpadami, wprowadzonego zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Od lipca 2013r. odbiorcą odpadów komunalnych od mieszkańców jest firma wyłoniona w ramach zorganizowanego przez gminę przetargu. Koszty finansowania systemu są pokrywane z budżetu gminy.

Opłata jest uiszczana przez mieszkańców na rzecz budżetu gminy, a nie jak dotychczas na rzecz firmy świadczącej usługę odbioru odpadów. Tym samym zmienił się jej charakter – naliczanie i pobór opłaty odbywa się w oparciu o zasady ordynacji podatkowej. Opłata finansuje koszty odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwienia odpadów.

Rada Gminy Wyry uchwaliła stawki i sposób naliczania opłaty za odbieranie odpadów, a także termin, częstotliwość i tryb jej uiszczania. Opłaty naliczane są na podstawie deklaracji złożonych przez mieszkańców.

Na terenie Gminy Wyry odbierane są odpady zmieszane, popiół, odpady „zielone” oraz odpady segregowane (tworzywa sztuczne, szkło, makulatura). Raz w roku organizowana jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Ponadto, w miejscowości Wyry przy ul. Słonecznej 50, działa Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który obsługuje mieszkańców obu miejscowości. W PSZOK można oddawać m.in. papier i tekturę, szkło, odzież, tekstylia, kwasy, alkalia, farby, tusze, baterie.

VI. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON – ANALIZA SWOT

Kierując się zasadami przyjętymi dla kreowania strategii w otoczeniu biznesowym lub samorządowym należy posłużyć się bardzo wygodnym narzędziem planistycznym, jakim jest analiza SWOT. Jest to analiza mająca na celu przeprowadzenie inwentaryzacji zasobów oraz ustalenie słabych i mocnych stron miejscowości oraz najbliższego otoczenia społeczno-gospodarczego, infrastrukturalnego i przyrodniczego, które przekłada się bezpośrednio na szanse i/lub zagrożenia wsi w okresie perspektywicznym.

Silne strony:

- ~ bliskość aglomeracji śląskiej,
- ~ zwarta zabudowa w miejscowości,
- ~ objęcie miejscowości planem zagospodarowania przestrzennego,
- ~ tereny pod budownictwo jednorodzinne,
- ~ infrastruktura (energia elektryczna, gaz, woda, kanalizacja, telefon),
- ~ bogaty księgozbiór biblioteki,
- ~ łatwy dostęp do edukacji,
- ~ wysoki poziom oświaty na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym,
- ~ duże zainteresowanie mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży różnorodnymi dyscyplinami sportu,
- ~ bogata i ciekawa historia miejscowości.

Słabe strony:

- ~ średnie bezrobocie,
- ~ brak większych zakładów pracy,
- ~ brak form kształcenia pozalekcyjnego,
- ~ niewykorzystany potencjał infrastruktury sportowej.

Szanse:

- ~ ponadlokalna promocja miejscowości,
- ~ zwiększenie ilości imprez kulturalnych, okolicznościowych, festiwali,
- ~ rosnąca świadomość mieszkańców gminy odnośnie dostępu do kultury,
- ~ wykorzystanie środków strukturalnych UE,
- ~ polityka unijna rozwoju obszarów wiejskich (EFRROW, PROW),
- ~ rozwój tradycyjnego rzemiosła i rękodzieła.

Zagrożenia:

- ~ migracja młodzieży do miast,
- ~ konkurencja sąsiednich ośrodków miejskich,
- ~ niestabilne przepisy prawne,
- ~ kryzys wartości rodzinnych, patriotycznych i religijnych,
- ~ wstrzymanie przez UE finansowania projektów wspierających rozwój obszarów wiejskich.

VII. PROGRAM ROZWOJU WSI – plan działań

Lista przedsięwzięć zaplanowanych do realizacji jest listą otwartą, w trakcie okresu obowiązywania planu może być modyfikowana i uzupełniana. Dane umieszczone w tabelach dotyczące czasu realizacji, szacunkowych kosztów, źródeł finansowania w większości nie wynikają ze szczegółowo opracowanej dokumentacji projektowej. Mogą one ulec zmianie w wyniku dalszych prac nad zadaniami i przedsięwzięciami oraz w wyniku zmieniającej się sytuacji społecznej, ekonomicznej i gospodarczej gminy.

Dla miejscowości Wyry przewidziano realizację następujących przedsięwzięć:

1. Budowa i zmiana nawierzchni drogi ulicy Słonecznej
2. Budowa budynku klubu piłkarskiego „Fortuna” Wyry
3. Montaż lamp hybrydowych LED na terenie miejscowości
4. Wymiana nawierzchni dróg gminnych
5. Budowa kanalizacji sanitarnej wzdłuż ul. Spokojnej i ul. Brzoskwiniowej
6. Budowa skateparku oraz zakup mat na potrzeby sztucznego lodowiska na obiekcie sportowym im. Braci Góralczyków
7. Budowa chodnika wzdłuż ul. Zjednoczenia
8. Zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół poprzez budowę nowych boisk oraz hali sportowej
9. Budowa siłowni fitness outdoor (przy Jeziorze Wicie)
10. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym mieszkalnych)
11. Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej
12. Budowa parkingu przy ul. Ks. Fr. Bojdoła wraz z przeniesieniem placu zabaw
13. Budowa budynku pasywnego Urzędu Gminy
14. Budowa centrum przesiadkowego
15. Wytyczenie i oznakowanie ścieżki dydaktyczno – historycznej
16. Wytyczenie i oznakowanie ścieżki przyrodniczej
17. Renowacja kapliczek

Nazwa zadania	1. Budowa i zmiana nawierzchni drogi ulicy Słonecznej							
Cel	Usprawnienie komunikacji w ruchu pieszo – jezdny na terenie miejscowości							
Krótką charakterystyka	<p>Istniejąca ulica przewidziana do przebudowy posiada częściowo, prawdopodobnie nawierzchnię z lepiszczem smołowym i/lub składnikami smołowymi, na pozostałej części drogi występuje nawierzchnia ulepszona z różnorodnego tłucznia. Średnia szerokości jezdni waha się w granicach od 3,00 ÷ 5,0 m. Istniejąca ulica Słoneczna jest drogą jednojezdniową, posiadającą ukształtowany korpus, brak systemu odwodnienia jezdni drogi.</p> <p>W ramach zadania przewiduje się wykonanie następujących robót budowlanych na całej długości drogi tj. odcinku 839,23 m:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozbiórka istniejącej nawierzchni i krawężników, – budowa nowej i zmiana nawierzchni drogi ul. Słonecznej (warstwa odsączająca z mieszanki piaskowo-żwirowej, górna warstwa podbudowy z kruszywa łamanego, warstwa wiążąca z betonu asfaltowego, warstwa ścieralna z betonu asfaltowego), – wykonanie zatok mijankowych, – budowa chodnika z kostki betonowej, – przebudowa istniejących oraz budowa nowych zjazdów do posesji, – wykonanie kanalizacji deszczowej. 							
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Szacunkowy koszt	1 200 000,00 zł							
Źródła finansowania	Budżet gminy, PROW 2014-2020							

Nazwa zadania	2. Budowa budynku zaplecza klubu piłkarskiego „Fortuna” Wyry							
Cel	Podniesienie standardu świadczonych usług sportowych							
Krótką charakterystyka	<p>Przedmiotem inwestycji jest budowa nowego budynku zaplecza sportowego na obiekcie im. Braci Góralczyków w Wyrach. W związku ze złym stanem technicznym istniejącego budynku szatni i jego niedostosowaniem do aktualnych potrzeb funkcjonalnych, podjęto decyzję o jego rozbiórce oraz budowie nowego budynku, w pełni odpowiadającego potrzebom użytkowników.</p> <p>Zaprojektowany budynek zaplecza jest prostokątem o wymiarach 22,69m x 12,19m. Wolnostojący, parterowy, niepodpiwniczony, przykryty dachem dwuspadowym obiekt został usytuowany równolegle do dużego boiska piłkarskiego, przy jego dłuższym południowym boku. Od strony wejścia zaprojektowano zadaszoną pergolę. Do budynku zostanie doprowadzony ciąg pieszo – jezdny (z kostki brukowej), od bramy wjazdowej aż do budynku, wokół południowej i wschodniej strony boiska. W ramach przedsięwzięcia wykonane zostaną także przyłącza: wodociągowe, elektroenergetyczne, gazowe, kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej.</p> <p>W budynku mieścić się będą szatnie wraz z niezbędnym zapleczem sanitarnym oraz pomieszczenia magazynowe, pokój narad wraz z pomieszczeniem gospodarczym i pralnią, a także zaplecze sanitarne dla kibiców (w tym dla osób niepełnosprawnych).</p>							
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Szacunkowy koszt	1 110 000,00 zł							
Źródła finansowania	Budżet gminy							

Nazwa zadania	3. Montaż lamp hybrydowych LED na terenie miejscowości						
Cel	Wzrost efektywności energetycznej, poprawa bezpieczeństwa mieszkańców						
Krótką charakterystyka	Na terenie miejscowości istnieje kilka miejsc niewralgicznych, niedoświetlonych, głównie przy przejściach dla pieszych, przystankach oraz w pobliżu miejsc postojowych zlokalizowanych przy ścieżkach rowerowych. Część z tych miejsc zlokalizowana jest w miejscach odległych od głównej infrastruktury, do których nieopłacalne jest doprowadzenie energii elektrycznej. Realizacja projektu powinna doprowadzić do poprawy poziomu bezpieczeństwa ogólnego i bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zmniejszenia zużycia energii elektrycznej dla potrzeb oświetlenia ulicznego, a tym samym do ograniczenia kosztów eksploatacji oświetlenia ulicznego. Poprawa jakości oświetlenia wiązana jest bezpośrednio ze wzrostem bezpieczeństwa ruchu pojazdów na drogach jak i bezpieczeństwa osobistego mieszkańców.						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	310 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, RPO WSL 2014-2020						

Nazwa zadania	4. Wymiana nawierzchni dróg gminnych						
Cel	Usprawnienie komunikacji w ruchu pieszo – jezdnym na terenie miejscowości						
Krótką charakterystyka	W ramach zadania przewiduje się wymianę nawierzchni na m.in. następujących drogach gminnych: ul. Spokojna, ul. Orzechowa, ul. Dworcowa, ul. Łąbedzia, ul. Dąbrowszczaków boczna, ul. Zawodzie, ul. Profilowa, ul. Dwór Roboty budowlane będą polegały m.in. na (w zależności od stanu drogi): – sfrezowaniu istniejącej nawierzchni, – korytowaniu, wyprofilowaniu oraz zagęszczeniu podłoża, – wykonaniu podbudowy, – wykonaniu warstwy wyrównawczej oraz warstwy wiążącej asfaltowej. Roboty prowadzone będą etapami, w zależności od posiadanych środków finansowych.						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	7 850 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, PROW 2014-2020, Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych						

Nazwa zadania	5. Budowa kanalizacji sanitarnej wzdłuż ul. Spokojnej i ul. Brzaskwiniowej						
Cel	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy Wiry						
Krótką charakterystyka	Dla ul. Spokojnej zostanie wykonana kanalizacja sanitarna w systemie ciśnieniowym, polegającym na wykonaniu indywidualnych pompowni przydomowych dla każdej posesji. Natomiast dla ul. Brzaskwiniowej planuje się wykonanie kanalizacji sanitarnej w systemie grawitacyjnym, na trasie której przewiduje się zabudowę studzienek przepływowych, złomowych i podłączeniowych do budynków. Łącznie zaplanowano budowę ok. 2,6 km kanalizacji (ul. Spokojna – ok. 1900m oraz ul. Brzaskwiniowa ok. 700m).						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	1 100 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, PROW 2014-2020, WFOŚiGW						

Nazwa zadania	6. Budowa skateparku oraz zakup mat na potrzeby sztucznego lodowiska na obiekcie sportowym im. Braci Góralczyków						
Cel	Podniesienie atrakcyjności miejscowości pod względem rekreacyjno - sportowym						
Krótką charakterystyka	<p>Na obiekcie sportowym im. Braci Góralczyków zaplanowano budowę skateparku polegającą na wykonaniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – płyty skateparku, – drogi wewnętrznej doprowadzającej do skateparku, – ogrodzenia zabezpieczającego od strony lodowiska, – odwodnienia płyty i drogi, – montażu wyposażenia skateparku (8 urządzeń), – małej architektury (ławki, kosze na śmieci). <p>Ponadto na płycie dawnego lodowiska zaplanowano utworzenie rozkładanego lodowiska wykonanego w technologii dużych mat, chłodzonych przez system rurek wypełnionych glikolem etylenowym (wraz z agregatem chłodniczym, bandami, gumowymi chodnikami).</p>						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	1 000 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, PROW 2014-2020						

Nazwa zadania	7. Budowa chodnika wzdłuż ul. Zjednoczenia						
Cel	Poprawa infrastruktury technicznej, poprawa bezpieczeństwa pieszych oraz podniesienie estetyki przestrzeni publicznej						
Krótką charakterystyka	<p>Realizacja inwestycji zakłada budowę chodnika wzdłuż ul. Zjednoczenia, na odcinku ok. 655 m. Nawierzchnia chodnika będzie wykonana z kostki betonowej.</p> <p>Ponadto założono wykonanie zjazdów do posesji, budowę odwodnienia oraz wykonanie oznakowania poziomego i pionowego.</p>						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	150 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy						

Nazwa zadania	8. Zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół poprzez budowę nowych boisk oraz hali sportowej						
Cel	Poprawa warunków szkoleniowo-treningowych dzieci i młodzieży, a także warunków bezpieczeństwa rozgrywania zawodów						
Krótką charakterystyka	<p>W ramach inwestycji zaplanowano budowę:</p> <ul style="list-style-type: none"> – boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 46x30m, składającego się z boiska do piłki nożnej, boiska do piłki ręcznej oraz dwóch boisk do koszykówki, – boiska do siatkówki o wymiarach 9x18m, – skoczni do skoku w dal o długości 22m, – bieżni 4-ro torowej o długości 60m, – hali sportowej o wymiarach 18,5x35,5m. 						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	5 300 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, środki MSiT						

Nazwa zadania	9. Budowa siłowni fitness outdoor (przy jeziorze Wicie)						
Cel	Rozwój rekreacji oraz poprawa warunków życia mieszkańców						
Krótką charakterystyka	W ramach planuje się montaż kilku urządzeń typu fitness outdoor w celu umożliwienia mieszkańcom spędzania wolnego czasu w sposób aktywny. Urządzenia zamontowane zostaną w bezpośrednim sąsiedztwie wiat rowerowych, w miejscu atrakcyjnym przyrodniczo. Będą one ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców gminy, a także osób uprawiających turystykę rowerową.						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	65 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, PROW 2014-2020						

Nazwa zadania	10. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym mieszkalnych)						
Cel	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza na terenie miejscowości oraz racjonalne wykorzystanie energii						
Krótką charakterystyka	Zakres zadania obejmuje zmianę wyposażenia obiektów w urządzenia o najwyższych, uzasadnionych ekonomicznie standardach efektywności energetycznej związanych bezpośrednio z prowadzoną termomodernizacją obiektów, w szczególności ocieplenie obiektu, wymianę okien i drzwi zewnętrznych, przebudowę systemów grzewczych, a także systemów wentylacji i klimatyzacji. Termomodernizacji będą podlegać: budynki mieszkalne przy ul. Puszkina 19 i 21, ul. Dąbrowszczaków 129 i 131, ul. Ks. Fr. Bojdoła 2,4 i 6.						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	2 500 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, RPO WSL 2014-2020, WFOŚiGW						

Nazwa zadania	11. Montaż odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej						
Cel	Poprawa jakości środowiska poprzez ograniczenie zużycia energii na terenie miejscowości						
Krótką charakterystyka	W ramach przedsięwzięcia planuje się montaż na wybranych obiektach publicznych instalacji fotowoltaicznych o mocy ok. 20 kW każda. Technologię tą rekomenduje się z uwagi na szczególnie duże korzyści płynące z zastosowania rozwiązań opartych o energię słoneczną w obiektach, które są wykorzystywane w porze dziennej. Czas pracy instalacji fotowoltaicznej w ciągu doby uzależniony jest od długości trwania dnia. Stąd też najwyższą wydajność instalacja odnotowuje w godzinach od 8-15, co pokrywa się z czasem pracy m.in. szkół, przedszkoli. Dzięki czemu wytworzona energia w całości będzie mogła zostać wykorzystana na pokrycie potrzeb własnych budynków. Planowany uzysk energii z 1 kW zainstalowanej mocy wynosi 1 MWh/rok.						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	900 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, RPO WSL 2014-2020, WFOŚiGW						

Plan Odnowy Miejscowości Wyry 2016 -2022

Nazwa zadania	12. Budowa parkingu przy ul. Ks. Fr. Bojdoła wraz z przeniesieniem placu zabaw						
Cel	Polepszenie infrastruktury technicznej oraz podniesienie estetyki przestrzeni publicznej						
Krótką charakterystyka	W miejscu obecnego placu zabaw przy ul. Ks. Fr. Bojdoła zaplanowano wykonanie parkingu na ok. 30 miejsc parkingowych, na powierzchni 800 m ² wraz z wykonaniem niezbędnych ciągów komunikacyjnych. Plac zabaw zostanie przeniesiony w rejon budynków mieszkalnych przy ul. Ks. Fr. Bojdoła 4 i 2. Planuje się również wyposażenie placu zabaw w dodatkowe urządzenia.						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	130 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy						

Nazwa zadania	13. Budowa budynku pasywnego Urzędu Gminy						
Cel	Poprawa jakości środowiska poprzez ograniczenie zużycia energii na terenie miejscowości						
Krótką charakterystyka	Budynek pasywny jest budynkiem, który ma bardzo niskie zużycie energii na potrzeby grzewcze (15 kW/m ² /rok), a komfort termiczny jest zapewniony za pośrednictwem pasywnych źródeł ciepła. Budynki pasywne i energooszczędne mają bardzo charakterystyczną architekturę: <ul style="list-style-type: none"> – zwarta bryła na planie kwadratu bądź prostokąta, tak aby zminimalizować powierzchnię ścian zewnętrznych i dachu, – część północna pozbawiona jest okien, – wejście do budynku oraz otwory okienne znajdują się po stronie południowej, – budynek powinien mieć 1,5 lub maksymalnie 2,5 kondygnacji, – okna powinny być niskoemisyjne. Izolacja okna nie zależy tylko od szyby ale także od ramy, – fundamenty powinny być ocieplone i zaizolowane. Przyjmuje się, że koszt m ² budynku pasywnego będzie wynosić ok. 6 500 zł (dane branżowe). Założono, że powierzchnia budynku Urzędu Gminy będzie wynosić ok. 500m ² .						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	3 250 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, NFOŚiGW						

Plan Odnowy Miejscowości Wiry 2016 -2022

Nazwa zadania	14. Budowa centrum przesiadkowego						
Cel	Usprawnienie komunikacji pasażerskiej na terenie Gminy Wiry						
Krótki charakterystyka	<p>Na terenie Gminy Wiry istnieje linia kolejowa wykorzystywana obecnie głównie do transportu towarów. Po zniesieniu linii, które w przeszłości przebiegały przez teren gminy, mieszkańcy mogą korzystać jedynie z komunikacji miejskiej bądź własnych środków transportu. W gminie przybywa nowych mieszkańców, którzy przeprowadzają się z większych ośrodków miejskich i tam też pracują. Utworzenie miejsca przesiadkowego ułatwiłoby im dojazd do pracy, natomiast uczniom i studentom dojazd do szkół i uczelni. Budowa centrum przesiadkowego będzie również alternatywą dla indywidualnego transportu samochodowego.</p> <p>Realizacja inwestycji będzie uzasadniona w przypadku przystąpienia do projektu pn. „Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 połączenia Orzesze Jaśkowice- Tychy- Baraniec- KWK Piast- Nowy Bieruń- Oświęcim”.</p> <p>W ramach projektu planuje się utworzenie jednego centrum przesiadkowego obejmującego swoim zakresem budowę parkingu na 15 miejsc postojowych oraz wiaty przystankowej chroniącej podróżnych przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi. Centrum zlokalizowane będzie na granicy Wyr i Gostyni w rejonie przejazdu kolejowego na ulicy Pszczyńskiej. W pobliżu znajdują się dwa przystanki autobusowe.</p>						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	1 530 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, RPO WSL 2014-2020						

Nazwa zadania	15. Wytyczenie i oznakowanie ścieżki dydaktyczno - historycznej						
Cel	Kształtowanie wśród mieszkańców przekonania o konieczności ochrony miejsc związanych z lokalną historią, pogłębienie więzi związanym z miejscem zamieszkania						
Krótki charakterystyka	Zadanie będzie polegało na wytyczeniu na terenie miejscowości ścieżki dydaktyczno – historycznej, poprzez oznakowanie miejsc ważnych historycznie (m.in. schron bojowy, głaz na placu 700-lecia) oraz wydanie przewodników i map z naniesionymi miejscami.						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	70 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, PROW 2014-2020						

Nazwa zadania	16. Wytyczenie i oznakowanie ścieżki przyrodniczej						
Cel	Kształtowanie wśród mieszkańców przekonania o konieczności ochrony przyrody, pogłębienie więzi związanym z miejscem zamieszkania						
Krótki charakterystyka	Zadanie będzie polegało na wytyczeniu na terenie miejscowości ścieżki przyrodniczej, poprzez oznakowanie miejsc ciekawych przyrodniczo (m.in. Jezioro Wicie, aleja grabowa) oraz wydanie przewodników i map z naniesionymi miejscami.						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	70 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, PROW 2014-2020						

Plan Odnowy Miejscowości Wyry 2016 -2022

Nazwa zadania	17. Renowacja kapliczek						
Cel	Kształtowanie wśród mieszkańców przekonania o konieczności ochrony miejsc ważnych dla społeczności lokalnej, pogłębienie więzi związanym z miejscem zamieszkania						
Krótką charakterystyka	Zadanie będzie polegało na odrestaurowaniu najbardziej zniszczonych kapliczek na terenie miejscowości oraz wydanie przewodników z opisem kapliczek i map, na których zostaną naniesione.						
Harmonogram realizacji	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Szacunkowy koszt	70 000,00 zł						
Źródła finansowania	Budżet gminy, PROW 2014-2020						

Poza przedsięwzięciami typowo inwestycyjnymi Gmina zamierza realizować szereg zadań tzw. „miękkich”, do których będą należeć m.in.:

- 1) Organizowanie imprez sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców,
- 2) Organizowanie imprez o charakterze kulturalnym,
- 3) Wspieranie lokalnych stowarzyszeń i grup nieformalnych,
- 4) Organizację szkoleń, warsztatów np. z zakresu ograniczania niskiej emisji, dostępu do e-usług, itp.

VIII. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITORINGU

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Gostyń rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Wyry. Odpowiedzialnym za jego realizację będzie Wójt Gminy Wyry. Prace nad Planem od samego początku będą poddane pełnej kontroli mieszkańców Gostyni. Będzie to dla nich źródło informacji na temat zaplanowanych zadań i inwestycji, a także o postępach prowadzonych prac.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia – czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych. W monitoringu biorą udział wszystkie komórki organizacyjne Urzędu Gminy Wyry zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości. Monitorowanie odbywać się będzie w formie bezpośredniej, polegającej na dokonywaniu wizji lokalnych i sprawdzaniu rzeczywistego stanu realizacji działań oraz pośredniej – sprawozdawczej, polegającej na analizowaniu materiałów, statystyk.

IX. PODSUMOWANIE

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z ważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków życia i pracy mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie tego dokumentu stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Wyry przy definiowaniu kierunków rozwoju miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości Wyry zakłada realizację najważniejszych zadań w perspektywie najbliższych 7 lat. Istotą tych zadań będzie pobudzenie aktywności społeczności lokalnej, stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Realizacja planu przyczyni się do wzrostu znaczenia miejscowości w regionie.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma również służyć integracji społeczności lokalnej oraz przyczynić się do większego zaangażowania w działaniach dotyczących rozwoju miejscowości.